

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: **LOVOSA**

Datum vydání: 1.9.2007

Registrační číslo:

Datum revize:

Revize:

1. Identifikace látky nebo přípravku a společnosti nebo podniku

1.1 Identifikace látky/přípravku: LOVOSA (karboxymethylcelulóza)

Číslo CAS: 9004-32-4

Číslo ES (EINECS): nemá

Další názvy látky/přípravku: KMC technická

1.2 **Použití látky/přípravku:** Jako surovina k dalšímu zpracování, využívá se jejích vlastností antiredepozičních ((prací prostředky), ochranně – koloidních (stabilizace disperzí a emulzí), zahušťovacích (malířské barvy), lepících a pojivých (šlichtovací prostředky, klížení papíru, lepidla na tapety).

1.3 Identifikace společnosti nebo podniku:

Výrobce/Dovozce/Distributor : **Výrobce¹**

Jméno nebo obchodní jméno: **Lovochemie, a.s.**

Místo podnikání nebo sídlo: **Tereziánská 57, Lovosice 410 17**

Identifikační číslo (IČ): 49100262

1.4 Telefonní spojení pro naléhavé situace:

Výrobce:

Telefon: +420 416/563788, podn. dispečink 416/563441, 736-507221, 416/ 562200

Fax: +420 416/562253

E-mail: stanislava.kadava@lovochemie.cz

Národní poradenské centrum

Toxikologické informační středisko (TIS) Na Bojišti 1, 128 08 Praha 2;

telefon (24 hodin/den) 224 919 293; 224 915 402; 224 914 575; 224971111

¹ Uveďte zda se jedná o výrobce nebo dovozce

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: **LOVOSA**

2. Identifikace rizik

Klasifikace látky/přípravku dle směrnice 67/548/EHS:

Dráždivá.

Nejzávažnější nepříznivé fyzikálně-chemické účinky při používání látky/přípravku: -

Nejzávažnější nepříznivé účinky na zdraví člověka při používání látky/přípravku: Prach Lovosy je alkalický, dráždí pokožku, sliznice a je nebezpečný pro oči.

Nejzávažnější nepříznivé účinky na životní prostředí při používání látky/přípravku: -

3. Složení / Informace o složkách

3.1 Chemické složení: Sodná sůl karboxymethylcelulozy (NaKMC) obecného vzorce přibližně $(C_6H_{10-x})O_5 / n. / CH_2-COONa)_x$

3.2 Látka je klasifikována podle směrnice 67/548/EHS jako **dráždivá**.

3.3 Výrobek obsahuje tyto nebezpečné látky a látky se stanovenými nejvyššími přípustnými koncentracemi v pracovním ovzduší²:

Obsah v %: Lovosa TS 20 (sušená) - 64 % KMC (účinné látky v sušině), Lovosa T 20 (nesušená) – 63 % KMC (účinné látky v sušině)

Dráždivý

R - věta: 37/38 – 41

S - věta: 26 - 36/37/39 - 38

Číslo Eines: Lovosa (Na-KMC) je derivátem přírodního polymeru a ostatní látky přítomné v Lovose jsou uvedeny v seznamu Eines, proto nepodléhá registraci (§ 11 zákona č. 356/2003 bod 2 a).

Označení látky/přípravku viz oddíl 15.

4. Pokyny pro první pomoc

Všeobecné pokyny: Projevují-li se zdravotní potíže nebo v případě pochybností vyhledejte vždy lékařskou pomoc a předejte mu informace uvedené v tomto bezpečnostním listu.

Při nadýchání: Přerušit práci a přejít na čerstvý vzduch.

² Podle Nař. vlády č. 178/2001 Sb. , kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: **LOVOSA**

Při styku s kůží: Odstraňte zasažený oděv, rychle opláchněte dostatečným množstvím vody. Později důkladně, ale bez velkého mechanického dráždění, omyjte vodou a mýdlem.

Při zasažení očí: Vyplachujte co nejrychleji a nejdůkladněji oba spojivkové vaky proudem čisté vody a vyhledejte lékařskou pomoc, nosí-li postižený kontaktní čočky, před promýváním je odstraňte.

Při požití: Důkladně vypláchněte ústa vodou a vypijte 0,5 l vlažné vody. **NIKDY NEVYVOLÁVEJTE ZVRACENÍ!** Vyhledejte lékaře.

5. Opatření pro zdolávání požáru

Vhodná hasiva: voda

Nevhodná hasiva: halogenový, práškový, sněhový

Zvláštní nebezpečí: -

Zvláštní ochranné prostředky pro hasiče: ochranný zásahový oblek

Další údaje: LOVOSA TS 20 šíří obtížně požár, LOVOSA T 20 šíří požár

6. Opatření v případě náhodného úniku

Bezpečnostní opatření pro ochranu osob: Respirátor, ochranný pracovní oděv, ochranné brýle, ochranné rukavice. Zajistěte větrání.

Bezpečnostní opatření pro ochranu životního prostředí: -

Doporučené metody čištění a zneškodnění: likvidace suchou cestou, odpadní šarži odstraňte dle platné legislativy

Další údaje: -

7. Zacházení a skladování

7.1 Zacházení: Při manipulaci dodržujte zásady osobní hygieny, nejezte, nepijte, nekuřte. Výrobek se přepravuje v krytých, čistých dopravních prostředcích, chráněných před povětrnostními vlivy. Pro dopravu veřejnými dopravními prostředky platí předpisy veřejného přepravce.

Skladování: Skladovat v suchých, krytých a čistých skladech, chráněných proti vnějším povětrnostním vlivům a mrazu, hmyzu a hrabošům. Skladovat ve vrstvách nejvíce 6 pytlů nad sebou, aby se zabránilo slehávání. Lovosa se balí do vrstvených papírových pytlů s vložkou k zamezení vlhkosti

8. Omezování expozice / Osobní ochranné prostředky

8.1 Limitní hodnoty expozice

PEL (mg/m³): pro prach (hodnota doporučená) = 6,0 mg/m³

Přípustný expoziční limit PEL pro prach Lovosy není Nařízením vlády č. 178/2001 Sb. stanoven.

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: **LOVOSA**

8.2 Omezování expozice pracovníků (technická opatření): Koncentrace prachu v ovzduší musí být udržována na co možná nejnižší úrovni pomocí vhodně navržených technických prostředků (místní větrání, lokální odsávání a pod)

8.3 Osobní ochranné prostředky:

8.4 Ochrana dýchacích orgánů: V případě nadlimitních koncentrací prachu - respirátor proti prachu 3M typ 9312 filtrační třída FFP 1S.

Ochrana očí: ochranné brýle

Ochrana rukou: ochranné rukavice protichemické - P

Ochrana celého těla: keprový oděv

Další údaje včetně všeobecných hygienických opatření: Při práci s látkou se nesmí jíst, pít, kouřit. Po práci si umyjte ruce vodou a mýdlem a ošetřete pokožku reparačním krémem.

9. Fyzikální a chemické vlastnosti

Skupenství (při 20°C): TS 20 – práškovitá hmota s velikostí zrn do 1 mm, T 20 – vločkovitá

Barva: světle okrová

Zápach (vůně): bez zápachu

Hodnota pH (při 20°C): 1 % roztok KMC 10 – 11,5

Teplota (rozmezí teplot) tání (°C): -

Teplota (rozmezí teplot) varu (°C): -

Bod vznícení (°C): 300 °C (min. teplota vznícení usazeného prachu), 330 °C (min. teplota vznícení rozvířeného prachu)

Hořlavost:

Meze výbušnosti: horní mez (% obj.): nestanovena

dolní mez (% obj.): TS 20 - 230 g. m⁻³, T 20 - 120 g. m⁻³

Oxidační vlastnosti: -

Tenze par (při 20°C): nestanovena

Hustota (při 20 °C): při navážce 1 000 mg KMC/l = 1,004

Rozpustnost (při °C):

- **ve vodě:** tvoří gel, který se dalším ředěním pod 10 % rozpustí na viskozní roztok

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: **LOVOSA**

Další údaje (např. viskozita, index lomu): Viskozita TS 20 (1 % roztok) = 10 – 20 mPa .s, T 20 (1 % roztok) 5 – 15 mPa . s

10. Stálost a reaktivita

Podmínky, za nichž je výrobek stabilní: za normálních podmínek

Podmínky, kterých je nutno se vyvarovat: -

Látky a materiály, s nimiž výrobek nesmí přijít do styku: -

Nebezpečné rozkladné produkty: -

11. Toxikologické informace o látce/přípravku (případně složkách přípravku):

Akutní toxicita:

- LD₅₀, orálně, potkan (mg.kg⁻¹): > 4 000
- LD₅₀, dermálně, potkan nebo králík (mg.kg⁻¹): -
- LC₅₀, inhalačně, potkan pro aerosoly nebo částice (mg.l⁻¹/4 hod.): nestanoveno
- LC₅₀, inhalačně, potkan pro plyny a páry (mg.l⁻¹/4 hod.): nestanoveno

Subchronická – chronická toxicita:

Dráždivost: dermální (králík) – silně dráždící, oční (králík) – silně dráždící

Karcinogenita: Nejde o perorální karcinogen, totéž platí i o natírání na kůži.

Mutagenita: neprokázána

Toxicita pro reprodukci: Nemá teratogenní účinky in vivo a in vitro.

Zkušenosti z působení na člověka: Dráždí oči, pokožku a sliznice.

12. Ekologické informace o látce/přípravku (případně složkách přípravku):

Akutní toxicita pro vodní organismy

- ECD₅₀, 48 hod., dafnie (mg.l⁻¹): LC 5 – 5,1

Rozložitelnost (jednorázový kinetický test): 2. třída biodegradability – středně rozložitelná

Další údaje: -

13. Pokyny k likvidaci

Způsoby zneškodňování látky/přípravku: likvidace suchou cestou

Způsoby zneškodňování kontaminovaného obalu: Zpětný odběr vyprázdněných obalů zajišťuje na základě smlouvy s výrobcem firma EKO-KOM, a.s. Praha. Obal znečištěný Lovosou lze odstranit ve

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: **LOVOSA**

spalovně odpadů.

Další údaje (zařazení odpadu podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a jeho prováděcích vyhlášek), kód druhu odpadu, název druhu odpadu, kategorie odpadu): Odstraňování musí probíhat v souladu s platnou legislativou.

14. Informace pro přepravu:

Pozemní přeprava (ADR/RID)

Nepodléhá předpisům ADR/RID. Pro přepravu veřejnými dopravními prostředky platí předpisy veřejného dopravce.

15. Informace o předpisech:

Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, ve znění pozdějších předpisů
Nařízení vlády č. 178/2001, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 223/2004 Sb., o podmínkách hodnocení rizika nebezpečných chemických látek na životní prostředí

Vyhláška č. 231/2004 Sb., kterou se stanoví podrobný obsah bezpečnostního listu

Vyhláška č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách ve znění pozdějších předpisů

Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Klasifikace a označení látky/přípravku podle zákona č. 356/2003 Sb.:

Symbol nebezpečí: Dráždivý

dráždivý

Nebezpečné látky: Sodná sůl karboxymethylcelulózy

R-věty (úplné znění):

37/38 - 41 Dráždí dýchací orgány a kůži, nebezpečí vážného poškození očí.

S-věty (úplné znění):

26- 36/37/39 - 38 Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc. Používejte vhodný ochranný

BEZPEČNOSTNÍ LIST

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006

Název výrobku: LOVOSA

oděv, ochranné rukavice a ochranné brýle nebo obličejový štít,
v případě nedostatečného větrání použijte vhodné vybavení pro
ochranu dýchacích orgánů.

16. Další informace:

Zdroj nejdůležitějších dat použitých při sestavování bezpečnostního listu:
Státní legislativa, chemické databáze a tabulky, zkušenosti člověka.

Změny se zaměřením na doplnění, rozšíření některých bodů a formální úpravy byly provedeny dle pokynů pro sestavení bezpečnostních listů uvedených v příloze II Nařízení EP a Rady (ES) č. 1907/2006. Obsahuje údaje, které jsou potřebné k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí. Tyto údaje nenahrazují jakostní specifikaci a nemohou být považovány za záruku vhodnosti a použitelnosti tohoto výrobku pro konkrétní aplikaci. Uvedené znalosti odpovídají současnému stavu znalostí a zkušeností a jsou v souladu s našimi platnými předpisy. Za dodržování regionálních platných předpisů odpovídá uživatel.

Vypracoval: OŽP Lovochemie, a.s.